

Válaszaikat az 01 – 32 számú kérdésekre piktogrammal jelölik az 1. számú válaszdőlapon!

1. számú idézet

„Édes néném, hála legyen Istennek, mi ideérkeztünk szerencsésen...”

01 Így kezdi Mikes Kelemen Konstantinápolyban lakó, állítólagos nagynénjének írt első levelét. A mű pontos címe:

- (A) Rodostói levelek (B) Törökországi levelek
(C) Száműzetésem levelei (D) Édes nénémhez írt levelek

02 A magyar irodalomtörténet nagyon fontos dátuma; ettől az időponttól számítjuk nemcsak a magyar felvilágosodás kezdetét, hanem az egész újkori irodalmunk kezdetét. Jelölje meg azt az évszámot, amely korszakhatárt jelent a régi és az új magyar irodalom között!

- (A) 1782 (B) 1792 (C) 1772 (D) 1762

03 *A franciaországi változásokra* című költemény a francia forradalom közvetlen hatására született 1789-ben. A költemény a francia polgári forradalom első visszhangja a magyar költészetben. Jelölje meg a szerzőt!

- (A) Csokonai Vitéz Mihály (B) Berzsenyi Dániel
(C) Batsányi János (D) Kazinczy Ferenc

04 Megindítja a kassai Magyar Museum című folyóiratot, majdan Orpheus címmel új lapot jelentet meg ugyancsak Kassán, a magyar nyelvújítás mozgalom fő szervezője:

- (A) Batsányi János (B) Kazinczy Ferenc
(C) Berzsenyi Dániel (D) Kármán József

2. számú idézet

„Dolgozzunk, ne okoskodjunk – mondta Martin –, ez az egyetlen módja annak, hogy tűrhetővé tegyük életünket.”

05 A fenti, 2. számú idézet a kisregény kulcsmondata, amely sugallja a mű végkicsengését: ez a világ rossz, abszurd, az emberi lét az iszonyatok láncolata. A munka az egyetlen, amely megválthatja, legalábbis megnyugtathatja az embert. Válassza ki a felvilágosodás kori tézisregény címét!

- (A) Voltaire: *Candide, avagy az optimizmus* (B) Rousseau: *Vallomások*
(C) Diderot: *Az apáca* (D) Montesquieu: *Perzsa levelek*

06 A felsorolt költői alkotások címei közül válassza ki azt, amelyik szonett!

- (A) J. Pannonius: *Pannónia dicsérete* (B) Kölcsey F.: *Huszt*
(C) Kazinczy F.: *Írói érdem* (D) F. Petrarca: *Áldott a nap*

07	Állapítsa meg, hogy melyik az a kódex, amelyik Assisi Szent Ferenc életét írja le! Ezt a kódexet Nyitrán találták meg, és az első magyar könyvként tartjuk számon. (A) Jókai-kódex (B) Nyitrai-kódex (C) Érdy-kódex (D) Érsekújvári-kódex
08	Azokat a nyelvemlékeket nevezzük szórványemlékeknek, amelyek: (A) a viharos történelmi események sodrásában csak töredékeikben maradtak fenn. (B) latinul íródtak és szórványosan magyar szavak, földrajzi nevek is találhatóak bennük. (C) a magyar lakosság szétszóródása miatt és okán az ún. szórványmagyarok történetét írják le. (D) magyarul íródtak és szórványosan latin kifejezések is találhatóak bennük.
09	Jelölje meg annak az eposznak a címét, amelyik a görög-trójai háborúról szól, és amelynek fő motívuma Akhilleusz haragja! (A) Antigoné (B) Odüsszeia (C) Iliász (D) Oresztész
10	Shakespeare <i>Hamletjének</i> csúcspontja az előadás, az ún. „egérfogó” jelenet, amelynek az a lényege, hogy: (A) Hamlet megmérgezi Claudiust, miután Gertrudis megőrül. (B) Hamlet színészekkel eljátszatja apja meggyilkolását. (C) Hamlet megöli a kárpit mögött rejtőzködő Poloniust. (D) Hamlet úgy állít csapdát Claudiusnak, hogy örültnek tettei magát.
11	Maga a francia szó újjászületést jelent. E kor művésze az embert és a világot olyannak látja, amilyen. Középpontban az ember és a földi valóság áll. Válassza ki e korstílusra utaló fogalmat! (A) barokk (B) klasszicizmus (C) felvilágosodás (D) reneszánsz
12	Az első latinul író magyar költő: (A) Pázmány Péter (B) Janus Pannonius (C) Galeotto Marzio (D) Vitéz János
13	Válassza ki a következő művek szerzőjét! A <i>Tábori kis tracta</i> és a <i>Vitéz hadnagy</i> a hadsereg-szervezéssel és a hadvezetéssel kapcsolatos gondolatainak gyűjteménye. Az <i>török áfium ellen való orvosság</i> már kiforrott stílusú, szabad kompozíciójú alkotása. (A) Zrínyi Miklós (B) Balassi Bálint (C) Pázmány Péter (D) Csokonai Vitéz Mihály
14	Válassza ki azt a szerzőt, amelyikre a következő rövid bemutató vonatkozik! Írói pályáját elbeszélésekkel kezdte. Első írásai még Jókai hatását tükrözték. Két elbeszéléskötete: a <i>Tót atyafiak</i> és <i>A jó palócok</i> azonban fordulatot jelentettek írói fejlődésében, bennük talált rá először a maga egyéni, hamisítatlan hangjára. (A) Mikszáth Kálmán (B) Gárdonyi Géza (C) Krúdy Gyula (D) Móricz Zsigmond

15	<i>Mario és a varázsló</i> című kisregény alapélménye egy itáliai nyaralás, amelyen Thomas Mann 1926-ban vett részt családjával Torre di Venerében, egy kis olasz fürdőhelyen. Rögtön a történet elején a családnak kellemetlen élményben van része. Mégpedig azért, mert: (A) nem jutnak szálláshoz, s ezért az autóban kell éjszakázniuk. (B) a szomszéd szobában lakó hercegnőt zavarja a kisfiuk köhécselése. (C) az anya megrökönyödve veszi tudomásul, hogy a szállóban nincs személyzet. (D) éjszaka akkora szélvihar támad, hogy a család egyetlen tagja sem tud elaludni.
16	Állapítsa meg, melyik szerző, melyik művére vonatkozik az alábbi néhány gondolat! A regény egyik főhőse Eugène de Rastignac, joghallgató, egy dél-franciaországi elszegényedett nemesi család sarja. A másik főhős egy gazdag tésztagyáros, akit lányai fosztanak ki vagyónából. (A) Dickens: <i>Karácsonyi ének</i> (B) Dosztojevszkij: <i>Bűn és bűnhődés</i> (C) Stendhal: <i>Vörös és fekete</i> (D) Balzac: <i>Goriot apó</i>
17	Bajza József, Toldy Ferenc és Vörösmarty Mihály mesterük emlékére egy társaságot hoztak létre, amely pályázataival jó ideig fontos szerepet töltött be irodalmi életünkben. Az irodalmi csoportosulás neve: (A) Petőfi Társaság (B) Ellenzéki Kör (C) Tizek Társasága (D) Kisfaludy Társaság
18	Már első szerelmei – Csapó Etelka, Mednyánszky Berta – is számos gyönyörű szerelmes versre ihlették, amelyeket főleg a népdalszerűség jellemez. Állapítsa meg, melyik költőről van szó! (A) Vajda János (B) Arany János (C) Petőfi Sándor (D) Reviczky Gyula
19	Kölcsey Ferenc utolsó kiváló alkotása a <i>Parainesis</i>, a magyar próza klasszikus remeke, amelyet unokaöccséhez, Kálmánhoz írt. Válassza ki a latin megnevezés magyar jelentését! (A) intelleum (B) elmélkedés (C) útirajz (D) visszaemlékezés
20	Az Új Szó napilapunkban rendszeresen megjelenik a középiskolások rovata, amelyben irodalmi vonatkozású cikkek is napvilágot látnak. A középiskolásokról és középiskolásoknak íródó melléklet címe: (A) Diáksziget (B) Tízórai (C) Csengettek (D) Nagyszünet
21	Állapítsa meg, hogy melyik helyesírási forma helyes! (A) gyermekrajzbemutató (B) gyermek-rajzbemutató (C) gyermekrajz-bemutató (D) gyermek rajz bemutatató
22	Válassza ki az alábbi intézmény nevének helyes írásmódját! (A) kassai Városi hivatal (B) Kassai Városi Hivatal (C) Kassai városi hivatal (D) kassai városi hivatal

23	Keresse ki, hogy az alábbi szavak közül melyik szó tartozik a hangulatfestő szavak csoportjába! (A) sétál (B) sűrűsödik (C) sziszeg (D) bumfordi
24	Állapítsa meg, mi az alábbi idegen szó jelentése! <i>szankció</i> (A) megszentelés (B) felelős beosztás (C) büntetés (D) adóforma
25	Állapítsa meg, melyik szóban van kötőhang! (A) gyalogol (B) nevetet (C) értesít (D) ajánlunk
26	Állapítsa meg, hová sorolhatóak a következő főnevek! <i>igazság, boldogság, szépség</i> (A) elvont főnevek (B) konkrét anyagnevek (C) konkrét gyűjtőnevek (D) konkrét egyedi nevek
27	Sorolja be az alábbi számneveket a megfelelő kategóriába! <i>rengeteg, több, sok</i> (A) határozott tőszámnév (B) határozott sorszámnév (C) határozatlan számnév (D) határozott törtszámnév
28	Állapítsa meg, hogy a tartalom szerint milyen lesz az alábbi mondat! (Megj.: A mondatvégi írásjelet nem tettük ki, ugyanis azzal egyértelmű lenne a mondat fajtája.) <i>Kérdezd meg tőle, hogy mikor jön már haza</i> (A) kijelentő (B) felszólító (C) kérdő (D) felkiáltó
29	Állapítsa meg, hogy melyik mondat tartozik az ábrához! (A) A szomszéd kutyája egész éjjel ugatott. (B) Az egyik füzetemet tegnap elvesztettem az iskolában. (C) Apu hozott nekünk egy aranyos kutyust. (D) Nagypapa új fát ültetett a kertbe A ----- Á <pre> graph TD A --- H[helyhat.] A --- T[tárgy] T --- J[<u>min. jelző</u>] </pre>
30	Keresse meg, hogy melyik jelző található az alábbi mondatban! <i>Valaki végigkarcolta a nagybátyám autóját.</i> (A) minőség (B) birtokos (C) mennyiség (D) értelmező
31	Határozza meg, hogy milyen lesz az alábbi mondat állítmánya! <i>A hegyen keresztül rövidebb az út.</i> (A) igei (B) igei-névszói (C) névszói (D) nincs állítmánya

32 Állapítsa meg, hogy a következő mondatban a határozó melyik fajtájáról van szó!

A cipészek kalapáccsal is szoktak dolgozni.

(A) eszközhatározó

(B) eredethatározó

(C) társhatározó

(D) módhatározó

Válaszadós kérdések

Válaszaikat a 33 – 64 számú kérdésekre a piktogrammal jelölt 2. számú válaszadólapra írják!

33 Írja le annak az ókori, illetve középkori műfajnak a nevét, amelynek görög eredetű jelentése: dicsőítő ének. Erre a műfajra jellemző, hogy a segítségért fohászkozó szöveget emelkedett hangnemben adták elő.

34 Sorolja fel a Biblia Újtestamentumában a 4 evangelistát!

35 Nevezze meg az 1300-as évekből származó, első ránk maradt magyar nyelvű verset!

36 Határozza meg, hogy hány verslábból álló verssor a hexameter!

37 Állapítsa meg az alábbi sajátosságok, stílusjegyek alapján az irodalmi korszakot!
„Gyakori körmondatok, túlzás, nagyítás, meglepő szóképek...”

38 Nevezze meg az első teljesen magyar nyelvű Biblia, az ún. Vízolyi Biblia fordítóját!

39 Fejezze be Kölcsey Ferenc Huszt című versének szállóigévé vált utolsó sorát!
„Messze jövendővel komolyan vess össze jelenkort;

40 Állapítsa meg, hogy melyik stílusirányzatra, ill. irodalmi korszakra vonatkoznak a következő kulcsszavak!
„érzelem, képzelet, egzotikum, szenvedélyesség, népköltészet felelevenítése, eszményített vagy túlzottan gonosz jellem, zsenielmélet”

41 Határozza meg, hogy milyen típusú regény az *Anyegin* című alkotás!

42 Írja le a keresztrím rímképletét!

43 Nevezze meg azt a francia szerzőt, akinek legjelentősebb és legolvasottabb alkotásai közé tartoznak *A párizsi Notre Dame* és a *Nyomorultak* című regények!

44 Állapítsa meg annak az elbeszélő költeménynek a címét, valamint a szerző nevét, amelyekben a főhőst gyermekkorában szilveszterkor találták, majd koldulásra nevelték, később pedig rálő a királyra!

45 *A walesi bárdok* Arany János egyetlen balladája, amely idegen nép történelméből meríti témáját. Határozza meg, mit jelent mai értelemben a címben szereplő, többes számú „bárdok” kifejezés!

46 Határozza meg azt a korstílust, amelyik a kor valóságghú ábrázolására törekedett!

47 Írja le annak a személynek a nevét, akinek Ady Endre az *Elbocsátó szép üzenet* című költeményét írta!

48	Nevezze meg Illyés Gyulának azt a szociográfiai regényét, amelyben a falusi szegénységre és elmaradottságra hívta fel a figyelmet!		
49	Nevezze meg azt a csehszlovákiai magyar szerzőt, aki évtizedeken keresztül meghatározó egyénisége volt kisebbségi irodalmunknak, aki 1946-ban <i>A vádlott megszólal</i> című röpiratában igazságot kért a kisebbségbe kényszerült csehszlovákiai magyarságnak!		
50	Írja le, mit jelent magyarul a <i>vox humana</i> , ami a 2. világháború utáni időszakban a csehszlovákiai magyar irodalom vezető eszméjét, alap gondolatát fejezte ki!		
51	Írja le annak a 20. századbeli magyar írónak a nevét, aki az ún. egyperces novellái váratlan csattanóiban leplezi le a történetek abszurditását!		
52	Nevezze meg azt a magyar író, aki 2002-ben a <i>Sorstalanság</i> című regényéért vehette át az irodalmi Nobel-díjat!		
53	Írja le a <i>kint</i> , <i>fent</i> határozószók fokozott alakját!	<i>kint</i>	<i>fent</i>
54	Kapcsolja a <i>-val</i> , <i>-vel</i> toldalékot az alábbi szavakhoz!	<i>Kiss + vel</i>	<i>Arany + val</i>
55	Alkosson egy rövid, 3 – 4 szóból álló mondatot, amelyben szerepel a kertel szó!		
56	Egy helytelenül használt szó miatt értelmét veszítette az alábbi mondat. Keresse meg az odaillő szót, és írja le helyesen az egész mondatot!		
	<i>Betegség végett zárva a bolt.</i>		
57	Írjon egy olyan szólást vagy közmondást, amelyben előfordul a kutya szó!		
58	Alkosson egy olyan szót, amelyben mássalhangzó-összeolvadás lesz!		
59	Állapítsa meg, milyen mellékmondat van az alábbi összetett mondatban!		
	<i>Odüsszeusz azt tanácsolta, hogy építsenek egy hatalmas falovat.</i>		
60	Írja le azt az ismert szólást, amely a 150 éves török uralom kezdetéhez, a Mohács melletti csatához fűződik! Ezt a veszteséget elfogadó, vigasztaló mondatot azonban csak jóval később fogalmazta meg Arany János: <i>Elesett a Rigó lovam patkója</i> c. versében.		
61	Alkosson a másol cselekvést kifejező igéből műveltető igét!		
62	Tegye a néz igét: egyes szám, 2. személy, kijelentő mód, múlt idejű alakjába!		
63	Írja le az alábbi szavak ellentétes párját! Az ékezeteket írja egyértelműen, jól láthatóan!	<i>há<u>t</u>ul</i>	<i>el<u>e</u></i> <i>f<u>o</u>lé</i>
64	Állapítsa meg, hogy melyik stílusra jellemzőek az alábbi mondatok, amelyekben gyakran fordulnak elő terminus technikusok, amelyekre jellemző a világosság, szabatoság, a pontos és szakzerű megfogalmazás!		
	<i>„A receptorokban a fénysugarak hatására speciális kémiai folyamatok, fotokémiai reakciók jönnek létre. A pálcika-sejtekben található rodopszin fény hatására retinénre és opszinra bomlik. A retinén alapanyaga tulajdonképpen A-vitamin.”</i>		